

ความเหมาะสมของโทษประหารชีวิตในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
พ.ศ.2522: กรณีศึกษาการค้าเมทแอมเฟตามีน

บัณฑิต ไชยวงศ์¹

รุ่ง ศรีสมวงษ์²

บทคัดย่อ

การค้าเมทแอมเฟตามีนในประเทศไทย สร้างปัญหาให้แก่ประเทศไทยอย่างมาก เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสุขภาพ การที่รัฐบาลไทยได้ประกาศสงครามกับยาเสพติด โดยใช้มาตรการการลงโทษที่รุนแรงเพื่อยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน มีการกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับผู้ค้าเมทแอมเฟตามีนในปริมาณน้อย ทำให้โทษไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดส่งผลให้ไม่สามารถยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนได้ ดังนั้นการใช้โทษที่รุนแรงเพียงอย่างเดียวไม่สามารถยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนได้ ยังต้องใช้อมาตรการอื่นอีกเพื่อยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน

การศึกษาคำนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาโดยเปรียบเทียบกฎหมายยาเสพติดของต่างประเทศเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดโทษ สำหรับผู้ค้าเมทแอมเฟตามีนเทียบกับการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ของไทยเป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดโทษที่เหมาะสมในการยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนในประเทศไทย เพื่อนำมาปรับปรุงกฎหมายยาเสพติดของประเทศไทย

จากการศึกษาถึงความเหมาะสมในการกำหนดโทษในการยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ของไทย พบว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดโทษ คือ น้ำหนักของปริมาณสารบริสุทธิ์ การลงโทษประหารชีวิต

¹ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง,

อีเมล luckdit2011@hotmail.co.th

² สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, อีเมล rsrisomwong@yahoo.com

สำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีนในระยะแรกควรกำหนดที่ปริมาณน้ำหนักสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไปและกำหนดโทษที่หลากหลายที่มีใช้ประหารชีวิตสถานเดียว เพื่อให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจลงโทษให้เหมาะสมกับผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย ตัวการสำคัญ และตัวการไม่สำคัญ

ในระยะต่อไปที่พร้อมจะยกเลิกโทษประหารชีวิตก็สมควรให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดเพราะมิใช่ความผิดร้ายแรงสูงสุดตามความหมายของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง นอกจากการใช้โทษเพื่อยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนแล้วยังคงต้องใช้มาตรการอื่นอีก เช่น การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติด การบริบทรักษาตามมูลค่างานที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: เมทแอมเฟตามีน / ประหารชีวิต

Abstract

The methamphetamine trafficking causes many serious problems such as social, economic and health problems in Thailand. The problem of methamphetamine trafficking has been addressed by the Thai government through imposition of harsh penalty such as life imprisonment and even death to prevent methamphetamine trafficking. Those who convicted to methamphetamine trafficking will face death penalty even in a small amount in which it was considered inappropriate to the offense and that could not stop methamphetamine trafficking. Therefore using harsh penalty alone cannot stop the methamphetamine trafficking. It requires other measures to stop methamphetamine trafficking.

This research study was aimed to compare narcotics law in other countries and to analyze the appropriate penalties used for methamphetamine trafficking in order to impose an appropriate penalty for methamphetamine trafficking on Narcotics Act B.E.2522 (A.D.1979) in Thailand. The objective of this study is to find appropriate criteria to determine the penalty for methamphetamine trafficking in order to improve Narcotics Act of B.E.2522 (A.D.1979) in Thailand.

The study was found that the appropriate criteria that will be used to determine the appropriate penalties for those who has done methamphetamine trafficking is the weight of pure methamphetamine. In the initial period, there should be the determination of death penalty for those who have done trafficking in weight at least 100 grams or more. Moreover, there should be various penalties rather than only death penalty in order to let the court use their discretion to decide the appropriate sentence for leading traders, small traders, ringleader, and non – ringleader.

When appropriate it should abandon the death penalty in the drug offence because this case it not the most serious crime according to International Covenant on Civil and Political Rights. In addition to the penalty, prevention of methamphetamine trafficking should be effectively implemented. Other measures should be used, such as a seriously law enforcement, decriminalization of drugs, the value-based confiscation.

Keywords: Methamphetamine / Death Penalty

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกำหนดโทษให้เกิดประสิทธิภาคนั้น ควรจะต้องกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับความผิดและ ตัวผู้กระทำความผิดด้วย เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและเกิดประโยชน์ต่อการป้องกันสังคม ซึ่งจะเป็นผลให้การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น³ ปัจจุบันมีทฤษฎีที่สำคัญที่จะนำมาช่วยอธิบายถึงความเหมาะสมในการกำหนดโทษกับความผิดนั้นมีอยู่ 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกัน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู และ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคม ซึ่งทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทนเป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับความผิด คือ โทษจะต้องได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด อันจะก่อให้เกิดความยุติธรรมขึ้น ส่วนทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันและทฤษฎีการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูรวมทั้งทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคมนั้นเป็นทฤษฎีการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำผิด⁴ แนวทางในการนำทฤษฎีการลงโทษมาใช้สามารถแยกได้เป็น 3 กรณีด้วยกัน⁵ คือ

กรณีแรก ความผิดที่มีความรุนแรงมาก ใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทนเป็นหลัก และนำทฤษฎีอื่นมาเสริม

กรณีที่สอง ความผิดที่มีความรุนแรงน้อย หรือความผิดเล็กน้อย ใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูเป็นหลัก และนำทฤษฎีการลงโทษอื่นมาเสริม

³ อุทิศ สุภาพ, การนำปรัชญาอาชญาวิทยาามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำความผิดโดยพลั้งพลาด, วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, (กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545), 54-97.

⁴ สุพจน์ สุโรจน์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุด: กฎหมายอาญา 1 ภาคบัญญัติทั่วไป, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัย, 2552), 1-10.

⁵ อุทิศ สุภาพ, การนำปรัชญาอาชญาวิทยาามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำความผิดโดยพลั้งพลาด, 54-97.

กรณีที่สาม ผู้กระทำผิดซ้ำ ใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันเป็นหลัก และนำทฤษฎีการลงโทษอื่นมาเสริม

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุยาอันตรายตามความในพระราชบัญญัติการขายยา พ.ศ.2493 ได้ประกาศให้ยาจำพวกเร่งเมดัลลา ที่ได้จากการสังเคราะห์ ทุกชนิดเป็นยาอันตรายทำให้แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน⁶ เป็นยาอันตราย ตามพระราชบัญญัติการขายยา พ.ศ.2493 ต่อมาได้ถูกประกาศให้เป็นยาเสพติดให้โทษตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องระบุยาเสพติดให้โทษเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 เพื่อควบคุมการผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ครอบครอง ให้เข้มงวดขึ้นและมีอัตราโทษสูงกว่ากรณีที่เป็นยา ต่อมา พ.ศ.2520 แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน ถูกจัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 4 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท ส่วนการมีไว้ในครอบครองโดยมิชอบก็ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท⁷ ต่อมาภายหลังได้มีการแก้ไขให้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ได้กำหนดให้แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ในลำดับที่ 5 และ 20

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ได้กำหนดโทษสำหรับผู้ผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย

⁶ การศึกษาค้นคว้านี้ศึกษาถึงเมทแอมเฟตามีนในบริบทของยาบ้าที่หมายถึงสารประกอบหลักในกลุ่มแอมเฟตามีน (amphetamine) ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ในรูปของแอมเฟตามีนซัลเฟต (amphetamine sulfate) อนุพันธ์ของแอมเฟตามีนที่เรียกว่า เมทแอมเฟตามีน (methamphetamine) และยาบ้าที่ระบอบในประเทศไทยขณะนี้ก็มีสารประกอบหลักเป็นเมทแอมเฟตามีน

⁷ ฝ่ายวิชาการ สูตโรไพศาล, คัมภีร์ยาม้า พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518, (กรุงเทพฯ: สูตโรไพศาล, 2539), 15-20.

ต้องระวางโทษประหารชีวิตในมาตรา 65 และผู้ใดจำหน่ายและมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 โดยไม่ได้รับอนุญาตและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัมขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิตในมาตรา 66 เป็นการกำหนดโทษประหารชีวิตไว้เพื่อต้องการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด และการที่ต้องระวางโทษที่สูงไว้เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย⁹ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทนที่ต้องการใช้โทษประหารชีวิตกับความผิดที่รุนแรง และยังเป็น การขัดกับหลักที่ว่า การใช้กฎหมายอาญาไม่ควรรวมเอาไว้ซึ่งข้อห้ามซึ่งทำให้เกิดผลพลอยได้ อันอาจก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าพฤติกรรมที่กฎหมายอาญาต้องการจะจำกัด¹⁰ และการที่จะใช้โทษทางอาญานั้นต้องคำนึงถึงหลักความได้สัดส่วนกับความผิด¹⁰ ซึ่งทฤษฎีนี้เห็นว่าจำนวนโทษที่ผู้กระทำควรจะได้รับต้องเท่ากันกับความเสียหายที่เขาได้กระทำความผิดนั้น

นอกจากนี้ยังได้กำหนดบทสันนิษฐานไว้ในมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522¹¹ ว่าการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งแอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป ให้ถือว่าเป็นการผลิต

⁹ วรการ บัญณะวิชัย, *ทัศนะคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ต่อมาตรการการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า*, การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546), 1-10.

¹⁰ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, *ทฤษฎีอาญา*, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552), 33-37.

¹⁰ ณรงค์ ใจหาญ, *กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย*, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2543), 20-30.

¹¹ ข้อความเดิมถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งเป็นบทสันนิษฐานเด็ดขาดซึ่งจะนำสืบหักล้างไม่ได้ ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น

การเปลี่ยนแปลงให้เมทแอมเฟตามีนจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 เป็นยาเสพติดร้ายแรงตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ.2522 ส่งผลให้การบังคับใช้โทษไม่เหมาะสมกับความผิดไม่ว่าจะเป็นกรณีบทสันนิษฐานตามมาตรา 15 วรรค 3 กรณีการลงโทษของศาล อีกทั้งยังเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นการเพิ่มความต้องการของผู้ซื้อผู้ขาย ยากลำบากต่อการปราบปรามการค้าเมทแอมเฟตามีนของผู้มีหน้าที่

การประหารชีวิตเป็นโทษที่ใช้เฉพาะกรณีที่เป็นการอาชญากรรมที่สังคมเห็นว่าร้ายแรงและก่อความเสียหายกับสังคมอย่างยิ่ง¹² เช่น การลักลอบค้ายาเสพติดในปริมาณมาก การฆาตกรรม อาชญากรรมสงคราม เป็นต้น เพราะเป็นการตัดผู้กระทำ ความผิดออกจากสังคม แต่กระนั้นก็ตามการลงโทษโดยการประหารชีวิตก็ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติที่พยายามยกเลิกการลงโทษโดยการประหารชีวิตและการลงโทษด้วยการประหารชีวิตยังขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติคุ้มครอง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”¹³ ดังจะเห็นได้จากประเทศที่รัฐธรรมนูญบัญญัติคุ้มครอง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว เช่น ประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ เป็นต้น

แม้ว่าจะมีการบังคับใช้โทษที่มีความรุนแรงและกำหนดโทษสูงสุดสำหรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 คือ การประหารชีวิตก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการระบาดของเมทแอมเฟตามีนได้ ดังจะเห็นได้จากสถิติการ

¹² สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, *ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา*, (กรุงเทพฯ: มปท, 2549), 22-30.

¹³ คณิต ฒ นคร, *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2543), 256-274.

ปราบปรามยาเสพติดประจำปี 2555 ซึ่งพบว่าการจับกุมยาเสพติดสำคัญ คือ เมทแอมเฟตามีน และยาไอซ์ มีจำนวนคดีลดลงแต่จำนวนปริมาณของกลางโดยรวม กลับสูงมากกว่า ปี 2554 ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1 การจับกุมคดียาบ้าและยาไอซ์¹⁴

ยาเสพติด	ข้อมูล	ปี 2554	ปี 2555	ร้อยละ
ยาบ้า	จำนวนคดี	190,690	163,927	-14.03
	ของกลาง (ล้านเม็ด)	55.12	95.50	73.26
ไอซ์	จำนวนคดี	22,478	22,716	-3.39
	ของกลาง (กก.)	1,241.39	1,606.57	29.42

ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการค้าเมทแอมเฟตามีนในปริมาณมากหรือน้อยจะต้องได้รับโทษในปริมาณที่เท่ากันตามบทสันนิษฐาน ส่งผลต่อความยากลำบากในการปราบปรามผู้ต้องหาจะทำการต่อสู้คดีขึ้นการจับกุมของเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 กำหนดให้ผู้ผลิตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) อันเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายและมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) โดยไม่ได้รับอนุญาตและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัมขึ้นไปต้องระวางโทษประหารชีวิต ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการค้าเมทแอมเฟตามีนได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นในสังคมและปรับปรุงบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ในส่วนของบทกำหนดโทษให้เหมาะสมกับฐานความผิดและเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้กระทำ

¹⁴ สำนักปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2555

ความคิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีนผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงความเหมาะสมของการกำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีนด้วยเหตุที่ว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่ใช้กับความผิดที่มีความรุนแรงโดยศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายยาเสพติดให้โทษที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีนของต่างประเทศเพื่อให้ได้บทกำหนดโทษที่เหมาะสมกับการค้าเมทแอมเฟตามีนและเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาคากระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเมทแอมเฟตามีนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีของควมมีประสิทธิภาพของโทษประหารชีวิตที่มีต่อการค้าเมทแอมเฟตามีน

2.2 เพื่อศึกษาโทษของการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีนที่กำหนดไว้ในกฎหมายยาเสพติดของประเทศต่างๆ

2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ถึงความเหมาะสมของโทษประหารชีวิตที่บัญญัติในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีน

2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคาของการบัญญัติโทษประหารชีวิตในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การค้นคว้าวิจัยจากเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลต่างๆ อันเกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ตลอดจนตำรากฎหมาย ดัชนีบทกฎหมาย

บทความทางวิชาการ คำพิพากษาฎีกา ค้นคว้าในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย และของสถาบันต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตลอดจนสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีคุณวุฒิ ความรอบรู้ และมีประสบการณ์ในด้านกฎหมายอาเสพติด เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำมาแก้ไขปัญหาทางกฎหมายต่อไป

4. ความเหมาะสมของการกำหนดโทษประหารชีวิตในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ในการค้าเมทแอมเฟตามีน

4.1 การกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการค้าเมทแอมเฟตามีนในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ได้กำหนดโทษสำหรับฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเมทแอมเฟตามีนซึ่งได้ถูกกำหนดไว้เป็นยาเสพติดประเภทที่ 1 จะมีฐานความผิดไว้ 4 ฐานความผิด¹⁵ คือ ความผิดฐานผลิต ความผิดฐานนำเข้า ส่งออก ความผิดฐานจำหน่าย ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

4.1.1 ความผิดฐานผลิตและฐานผลิตเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1

มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้อนุญาตเฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

¹⁵ ขวัญชนก วิบูลย์คำ, ความผิดกรรมเดียวและหลายกรรมต่างกัน ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), 26-76.

การผลิต ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการผลิตเพื่อจำหน่าย

.... (2) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป ...”

บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิด กรณีความผิดฐานผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 65 บัญญัติว่า “ผู้ใดผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสาม เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงห้าล้านบาท”

4.1.2 ความผิดฐานนำเข้า ส่งออก การกระทำความผิดฐานนำเข้าและฐานส่งออกเมทแอมเฟตามีน ตามมาตรา 15 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 บัญญัติไว้ดังนี้ “ห้าม มิให้ผู้ใด นำเข้า หรือซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้อนุญาตเฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

การนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการนำเข้า หรือส่งออก เพื่อจำหน่าย

.... (2) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่ จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป ...”

บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขโดย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 65 บัญญัติว่า

“ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้าการกระทำผิดตามความวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต...”

4.1.3 ความผิดฐานจำหน่าย การกระทำความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติดในประเภท 1 ตาม มาตรา 15 แก้ไขโดย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้ อนุญาตเฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ...”

บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขโดย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 66 บัญญัติว่า

“ผู้ใดจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 โดยไม่ได้รับอนุญาตและมี ปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่ถึง ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม แต่ไม่เกินยี่สิบกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต”

4.1.4 ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย การกระทำความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 การกระทำความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ตามมาตรา 15 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 บัญญัติไว้ดังนี้ “ห้ามมิให้ผู้ใด มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้อนุญาตเฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

.... (2) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป ...”

บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิด กรณีความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขโดย พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 66 บัญญัติไว้ดังนี้

“ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 โดยไม่ได้รับอนุญาต และมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่

ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม แต่ไม่เกินยี่สิบกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต”

4.2 การกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการค้าเมทแอมเฟตามีนตามกฎหมายระหว่างประเทศ

การกำหนดโทษที่เหมาะสมในการยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนจะต้องคำนึงถึงหลักความได้สัดส่วนกับความผิด ยึดเกณฑ์กำหนดการลงโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิด จะเห็นได้ว่ามีการใช้เกณฑ์ในการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าเมทแอมเฟตามีนอยู่ 2 เกณฑ์ คือ

1. ใช้เกณฑ์สารบริสุทธิ์ ตามแนวประเทศสหรัฐอเมริกา คือ กำหนดปริมาณของสารบริสุทธิ์ออกเป็น 3 ระดับ แล้วกำหนดโทษที่จะลงตามระดับของปริมาณคือมีทั้งโทษปรับและจำคุกดังนี้

1.1 ปริมาณเมทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์ ตั้งแต่ 50 กรัมหรือมากกว่าหรือ 500 กรัมหรือมากกว่าสำหรับสารผสม มีโทษค่าปรับ 10 ถึง 50 ล้านดอลลาร์ มีโทษจำคุก 10 ปีถึงตลอดชีวิต

1.2 ปริมาณเมทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์ ตั้งแต่ 5 ถึง 49 กรัมหรือ 50 ถึง 499 กรัม สำหรับสารผสม มีโทษค่าปรับ 5 ถึง 25 ล้านดอลลาร์ มีโทษจำคุก 5 ปีถึง 40 ปี

1.3 ปริมาณเมทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์ ตั้งแต่น้อยกว่า 5 กรัมหรือน้อยกว่า 50 กรัมสำหรับสารผสม มีโทษค่าปรับ 1 ถึง 5 ล้านดอลลาร์ มีโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี

2. ใช้เกณฑ์น้ำหนักสุทธิตามแนวประเทศอังกฤษ คือ

2.1 กำหนดการลงโทษเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง โทษสูงสุดคือ จำคุกตลอดชีวิต ระดับกลาง โทษสูงสุดคือ จำคุกไม่เกิน 14 ปีหรือปรับโดยไม่จำกัดค่าปรับ และระดับต่ำ โทษสูงสุดคือจำคุกไม่เกิน 14 ปี หรือปรับอย่างจำกัดค่าปรับ

2.2 กำหนดระดับปริมาณเมทแอมเฟตามีนที่มีในการกระทำความผิดออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับ 1 มีจำนวนตั้งแต่ 20 กิโลกรัม ระดับ 2 มีจำนวนตั้งแต่ 4 กิโลกรัม ระดับ 3 มีจำนวนตั้งแต่ 750 กรัม ระดับ 4 มีจำนวนตั้งแต่ 20 กรัม

2.3 กำหนดการกระทำความผิดออกเป็น 3 การกระทำ คือ leading role significant role และ lesser role จึงจะมีอัตราโทษดังนี้

ตารางที่ 2 การกระทำความผิดและการกำหนดโทษในระดับ leading role

class a	leading role	significant role	lesser role
category 1	starting point 14 years' custody	starting point 10 years' custody	starting point 7 years' custody
category 2	starting point 11 years' custody	starting point 8 years' custody	starting point 5 years' custody
category 3	starting point 8 years 6 months' custody	starting point 4 years 6 months' custody	starting point 3 years' custody
category 4	starting point 5 years 6 months' custody	starting point 3 years 6 months' custody	starting point 18 months' custody

ตารางที่ 3 การกระทำความผิดและการกำหนดโทษในระดับ significant role

class b	leading role	significant role	lesser role
category 1	starting point	starting point	starting point
	8 years' custody	5 years 6 months' custody	3 years' custody
category 2	starting point	starting point	starting point
	6 years' custody	4 years' custody	1 year's custody
category 3	starting point	starting point	starting point
	4 years' custody	1 year's custody	high level community order
category 4	starting point	starting point	starting point
	18 months' custody	high level community order	low level community order

ตารางที่ 4 การกระทำความผิดและการกำหนดโทษในระดับ lesser role

class c	leading role	significant role	lesser role
category 1	starting point	starting point	starting point
	5 years' custody	3 years' custody	18 months' custody
category 2	starting point	starting point	starting point
	3 years 6 months' custody	18 months' custody	26 weeks' custody
category 3	starting point	starting point	starting point
	18 months' custody	26 weeks' custody	high level community order
category 4	starting point	starting point	starting point
	26 weeks' custody	high level community order	low level community order

จากการวิเคราะห์การกำหนดโทษที่ใช้สำหรับการหยุดยั้งการค้ำเมทแอมเฟตามีนตามแนวของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษและประเทศไทยทำให้เห็นว่าการกำหนดโทษของไทยมีการลงโทษในอัตราที่สูงในการกระทำความผิดเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือยังมีการลงโทษโดย การประหารชีวิตผู้ค้ำเมทแอมเฟตามีนในฐานะความผิดที่ครอบครองเพื่อจำหน่ายในปริมาณที่น้อยเมื่อเทียบ

กับประเทศอื่นแล้ว ซึ่งในการครอบครองเมทแอมเฟตามีน 20 กรัม อาจจะไม่ใช่ว่าผู้ที่ค้ายาเสพติดอาจเป็นเพียงผู้เสพหรือผู้ซื้ก็เป็นไปได้

การกำหนดการลงโทษควรใช้ปริมาณของสารบริสุทธิ์ในเมทแอมเฟตามีนมากำหนดโทษตามแนวประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความเหมาะสมสำหรับประเทศไทยด้วยเหตุผล ดังนี้

1. การระบอบของเมทแอมเฟตามีนปลอมในประเทศไทย หากใช้จำนวนหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิจะไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงมากที่สุด (most serious crime)

2. การกำหนดอัตราโทษของไทยยังไม่สามารถยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนได้ ยังคงมีการลักลอบค้าอยู่ ที่จับได้เป็นเพียงผู้เสพหรือผู้รับจ้างซื้

3. การใช้ปริมาณน้ำหนักสุทธิตามแนวประเทศของอังกฤษจำเป็นต้องมีแนวการลงโทษ (sentencing guideline) ซึ่งตามระบบกฎหมายไทยไม่มีทั้งสองแบบ

4. การกำหนดการลงโทษโดยการประหารชีวิตผู้ที่ค้าเมทแอมเฟตามีนตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษซึ่งเดิมกำหนดไว้ที่ 100 กรัม ในการครอบครองเพื่อจำหน่ายแต่ได้ถูกแก้ไขตามนโยบายของรัฐบาลจะถูกลงโทษประหารชีวิตไว้ที่การครอบครองเพียง 20 กรัม

เมื่อพิจารณาแล้วว่าการกำหนดโทษที่ใช้ยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน ในการกำหนดโทษควรใช้ปริมาณของสารบริสุทธิ์ตามแนวประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผล ดังนี้

1. ยกเลิกโทษประหารชีวิตในกรณีที่เป็นผู้เสพ หรือผู้ซื้
2. บทสันนิษฐานการครอบครองเพื่อจำหน่ายควรเป็นไปตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ก่อนที่จะมีการแก้ไข พ.ศ.2545 คือ ต้องมีปริมาณเมทแอมเฟตามีนในครอบครองเพื่อจำหน่ายที่เป็นปริมาณสารบริสุทธิ์ 100 กรัม จึงจะลงโทษประหารชีวิตเพื่อยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน จึงจะสอดคล้องกับหลักความ

เป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงมากที่สุด (most serious crime) และหลักความได้สัดส่วนของการลงโทษ

นอกจากการใช้โทษในการลงโทษผู้ที่ค้าเมทแอมเฟตามีนแล้วยังมีกระบวนการอื่นๆ อีกที่สามารถปริมาณความต้องการขายและความต้องการซื้อเมทแอมเฟตามีน เช่น

1. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
2. การลดทอนความเป็นอาชญากรรม
3. การยึดทรัพย์ตามมูลค่า

5. สรุปผลการศึกษา

5.1 มาตรการยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน

การใช้โทษเพื่อยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีน ตามกฎหมายประกอบด้วย

5.1.1 การใช้โทษประหารชีวิต การลงโทษโดยการประหารชีวิต แบ่งเป็น 2 กรณี คือ ลงโทษผู้ผลิต นำเข้า ส่งออกเมทแอมเฟตามีนอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 15 โดยเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย และลงโทษผู้จำหน่ายหรือมิได้ครอบครองเพื่อจำหน่าย เมทแอมเฟตามีน

5.1.2 การใช้โทษจำคุก แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ โทษจำคุกตลอดชีวิต คือ ผลิตนำเข้าส่งออก เมทแอมเฟตามีน และโทษที่กำหนดระยะสูงสุดเท่ากับ 20 ปี คือ จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย (เมทแอมเฟตามีนเกิน 15 เม็ด จำคุก 4-15 ปี เมทแอมเฟตามีนสารบริสุทธิ์เกิน 20 กรัม จำคุก 4 ปี – ตลอดชีวิต)

5.1.3 การใช้โทษปรับ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ แปรหมีนถึงสามแสนบาท (ผลิต จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย ไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ใน มาตรา 15 วรรค 3) สี่แสนถึงห้าแสนบาท (ผลิต จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย ในปริมาณที่กำหนดไว้ใน มาตรา 15 วรรค 3) หนึ่งล้านถึงห้าแสนบาท (นำเข้าส่งออกฝ่าฝืนมาตรา 15 วรรค 3 จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่ายสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัม)

นอกจากนี้ยังมีโทษอีก 2 ประเภทที่ไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 คือ

1. การกักขัง โทษกักขังเป็นโทษที่เปลี่ยนมาจากโทษอื่น ไม่มีความผิดใดในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 กำหนดให้ลงโทษกักขังเป็นแต่เพียงรับโทษอื่นๆ เช่น จำคุก หรือปรับแล้วเปลี่ยนมาเป็นโทษกักขัง เป็นโทษตามประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2502

2. การริบทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ ตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไป (แบ่งเป็นทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบเสมอและทรัพย์สินในดุลพินิจของศาลว่าจะริบหรือไม่ก็ได้) และตามพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 (แบ่งเป็นทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติดและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด)

มาตรการอื่นสำหรับการปราบปรามการค้าเมทแอมเฟตามีน

1. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังในการบังคับโทษตามกฎหมายของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการค้าเมทแอมเฟตามีน ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวน จับกุม การสอบสวน การฟ้องคดี การพิจารณาคดี การบังคับคดี

2. การลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติดซึ่งประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายในการลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติดในกรณีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดออกจากกระบวนยุติธรรมทางอาญา มีระบบการบำบัดรองรับ

3. การริบทรัพย์สินตามมูลค่า (Value-based confiscation) การยึดทรัพย์สินในคดียาเสพติดด้วยการลงโทษผู้กระทำความผิดชำระเงินจำนวนหนึ่งที่มีมูลค่าเท่ากับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมของการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด โดยผลของการริบ

ทรัพย์สินตามมูลค่านี้นำให้รัฐสามารถใช้สิทธิเรียกร้องเป็นตัวแทนจากผู้ถูกพิพากษา ลงโทษรับทรัพย์สิน

5.2 จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายประเทศกลุ่มตัวอย่างพบว่าเกณฑ์ที่ใช้กำหนดโทษสำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีนนั้นมี 2 แนวทาง คือ

5.2.1 การใช้น้ำหนักสุทธิตามแนวประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งประเทศสหราชอาณาจักรไม่มีการลงโทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดอาญา ดังนั้นการลงโทษสูงสุดของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการค้าเมทแอมเฟตามีน ใช้ปริมาณน้ำหนักสุทธิเป็นเกณฑ์ในการกำหนดโทษโดยการกำหนดโทษสูงสุดคือ จะถูกลงโทษจำคุก 14 ปี เมื่อกระทำความผิดที่มีปริมาณเมทแอมเฟตามีน 20 กิโลกรัมขึ้นไป

5.2.2 การใช้ปริมาณน้ำหนักของสารบริสุทธิ์ตามแนวประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกายังคงมีการลงโทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดอาญา แต่ไม่มีการกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้นโทษสูงสุดของการค้าเมทแอมเฟตามีนคือ เมื่อกระทำความผิดที่มีปริมาณเมทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์ ตั้งแต่ 50 กรัม หรือมากกว่าหรือ 500 กรัม หรือมากกว่าสำหรับสารผสม มีโทษจำคุก 10 ถึง 50 ล้านดอลลาร์ มีโทษจำคุก 10 ปีถึงตลอดชีวิต

จากการศึกษาความเหมาะสมของการกำหนดโทษสำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีน พบว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดโทษสำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีนในประเทศไทย คือ การใช้ปริมาณน้ำหนักของสารบริสุทธิ์ตามแนวประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุผล คือ

1. ประเทศไทยได้ใช้เกณฑ์น้ำหนักของสารบริสุทธิ์ในการกำหนดโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมาตั้งแต่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แต่ต่อมาภายหลังได้มีการปรับประเภทของเมทแอมเฟตามีนจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท มาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 และ ปรับลดปริมาณการลงโทษจาก 100 กรัม เหลือเพียง 20 กรัม ตามนโยบายของรัฐบาล

2. การใช้ปริมาณน้ำหนักรงพิษที่ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีที่เป็นเมทแอมเฟตามีนปลอมได้จะทำให้ลงโทษผู้ชนแทนผู้ค้า เช่น การใช้ปริมาณจำนวนหน่วยการใช้ 15 หน่วยการใช้ อาจจะมีปริมาณสารบริสุทธิ์ไม่ถึงปริมาณที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 วรรค 3

3. ประเทศไทยไม่มีระบบการลงโทษโดยใช้ sentencing guideline ตามแนวประเทศอังกฤษ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับผู้ค้าเมทแอมเฟตามีน ของประเทศไทยกำหนดให้ประหารชีวิตผู้ค้าเมทแอมเฟตามีนโดยใช้ปริมาณสารบริสุทธิ์เพียง 20 กรัม เป็นการกำหนดโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดจึงขอเสนอแนะว่าโทษที่เหมาะสมสำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีน คือ

1. การลงโทษประหารชีวิตผู้ค้าเมทแอมเฟตามีนในกรณีที่เข้าข่ายเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด คือ มีการค้าในปริมาณมากโดยผู้ศึกษามีความเห็นทำให้กลับไปใช้ในปริมาณสารบริสุทธิ์ 100 กรัม ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ฉบับเดิม ก่อนที่จะปรับลดปริมาณสารบริสุทธิ์และประเภทของยาเสพติดของเมทแอมเฟตามีน ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ฉบับแก้ไข พ.ศ.2545

2. การลงโทษจำคุกตลอดชีวิตสำหรับผู้ค้าเมทแอมเฟตามีนที่มีปริมาณน้ำหนักสารบริสุทธิ์ ไม่ถึง 100 กรัม

6. ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการยับยั้งการค้าเมทแอมเฟตามีนในประเทศไทย และกำหนดการให้การลงโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

6.1 ควรปรับเปลี่ยนการจัดประเภทของเมทแอมเฟตามีนจากยาเสพติดประเภท 1 เป็นยาเสพติดประเภทอื่นเพื่อความเหมาะสมของการลงโทษตามอัตราโทษสืบเนื่องจากประกาศของกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 135 (พ.ศ.2539) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้

กำหนดให้แอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ในลำดับที่ 5 และ 20 จากเดิมแอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีนเป็นเพียงวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 4 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท ส่วนการมีไว้ในครอบครองโดยมิชอบก็ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

6.2 การลงโทษประหารชีวิตสำหรับการค้าเมทแอมเฟตามีนในระยะแรกควรกำหนดที่ปริมาณน้ำหนักสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไป และกำหนดโทษจำคุกสูง และมีโทษปรับสูงเป็นทางเลือกสำหรับความผิดฐานนี้ เพื่อให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจลงโทษให้เหมาะสมกับผู้ค้า รายใหญ่ รายย่อย ตัวการสำคัญ และตัวการไม่สำคัญ ในระยะต่อไปที่พร้อมจะยกเลิกโทษประหารชีวิตก็สมควรให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดเพราะมิใช่ความผิดร้ายแรงสูงสุดตามความหมายของกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

6.3 การใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสม เช่น การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้ค้าส่วนคนเสพให้นำบำบัดโดยเฉพาะมีไว้ในครอบครอง 20 กรัม เป็นเสพเท่านั้น และการริบทรัพย์ตามมูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก วิบูลย์คำ. (2554) *ความผิดกรรมเดียวและหลายกรรมต่างกัน* ศึกษารณีย์
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด, วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
 กฎหมายอาญา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- คณิต ฒ นคร. (2543) *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2543) *กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย*,
 กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- ฝ่ายวิชาการ สุตรโศบาล. (2539) *คัมภีร์ยาม้า พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518*, กรุงเทพฯ: สุตรโศบาล.
- วรการ ปัญญาวิชย. (2546) *ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ต่อมาตรการการลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า, การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2549) *ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพจน์ สุโรจน์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2552) *กฎหมายอาญา 1: ภาคบทบัญญัติทั่วไป (หน่วยที่ 1-15) (พิมพ์ครั้งที่ 10), นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2556) *ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2555*, กรุงเทพฯ: ส่วนการข่าว สำนักปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- อุทิศ สุภาพ. (2545) *การนำปรัชญาอาชญาวิทยามาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำความผิดโดยพลั้งพลาด, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.*
- อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2552) *ทฤษฎีอาญา*, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- Brian T. Yeh. (2012) *Drug offenses: Maximum fines and terms of imprisonment for violation of the federal controlled substances act and related laws*, United states of America: Congressional Research Service.
- Drug Offences Definitive Guideline*. (2012), London: Sentencing Council.